Azərbaycan sosial dövlətdir. Bunu ölkəmizdə aparılan islahatlar, görülən işlər, Prezident İlham Əliyevin sosial müdafiə sahəsinə, həssas qruplara xüsusi diqqət və qayğısı, əlilliyi olan şəxslərin sosial təminatı, onların tibbi-sosial reabilitasiyası və cəmiyyətə inteqrasiyası sahəsində gördüyü işlər, dövlət siyasətinin ildən-ilə güclənməsi deməyə əsas verir. 2006-cı ildə "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" BMT-nin Konvensiyasına qoşulan Azərbaycan əlilliyi olan şəxslərin hüquqlarının təmin olunması, onların sağlamlıqlarının bərpası, reabilitasiyası, sosial rifahının yaxşılaşdırılması istiqamətində fəal və məqsədyönlü siyasət həyata keçirən ölkələrdən biridir.

Vətəni qəlbin gözü ilə sevməyi bacaranlar

Əhalinin həssas təbəqəsi olan əlillər birbaşa dövlət nəzarətindədirlər. Onlara olan qayğı və diqqət ilbəil daha da artırılır. Əlillərin məşğulluğunu təmin etmək, normal həyatın fəal iştirakçıları olmaları üçün təxirəsalınmaz tədbirlər görülür. Bu məqsədlə ardıcıl olaraq reabilitasiya və yaradıcılıq mərkəzləri yaradılır. Belə müəssisələrdən biri də Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə sosial cəhətdən həssas qrupların yaradıcı potensialının, istedadlarının, digər bacarıqlarının ortaya çıxarılması və inkişafı, cəmiyyətə təqdim olunması, onların sosial inteqrasiyası məqsədilə yaradılmış, 2021-ci ilin oktyabr ayında açılış mərasimində Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyevanın iştirak etdiyi DOST İnklüziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzidir.

Direktor vəzifəsini müvəqqəti icra edən Nigar Məmmədova bizə mərkəz haqqında məlumat verərək qeyd etdi ki, burada əlilliyi olan şəxslərə, şəhid ailələrinin üzvlərinə, müharibə ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş insanlara və onların övladlarına, valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlara və digər həssas qruplara xidmət göstərilir. Cənubi Qafqazda ilk dəfə olaraq kifayət qədər çoxşaxəli fəaliyyət sahələrini əhatə edən ən böyük inklüziv yaradıcılıq və inkişaf məkanı olan bu mərkəz 121 nəfərlik auditoriyadan, müxtəlif peşəyaradıcılıq otaq və studiyalardan, kitabxanadan, inzibati otaqlardan, yeməkxanadan ibarətdir. Burada rəqs, təsviri incəsənət, dulusçuluq, musiqi, dərzilik, modelyerlik, xalçaçılıq, toxuma və tikmə, bədii oyma, floristika, bağçılıq və landşaft dizaynı, audio-səsyazma və media, fotoqrafiya sənəti, kulinariya, səhnə ifaçılığı, badminton, publisistika daxil olmaqla, 14 fəaliyyət istiqaməti üzrə təlimlər keçirilir.

Benefisiarlarımızın həyatlarının rəngarəng və maraqlı keçmələri üçün ötən dövrdə DOST İnklüziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzində Birinci Qarabağ müharibəsinə və zəfərimizə həsr olunmuş "Köhnə çamadanlar" filminin, İnklüziv ƏSA teatrının iştirakı ilə Molyerin "Xəsis" pyesinin motivləri əsasında hazırlanmış "And" tamaşasının, "Oyun" teatr studiyası ilə əməkdaşlıq çərçivəsində C.Cabbarlının "Solğun çiçəklər" dramı əsasında hazırlanan "Solğun sevgilər" tamaşasının, A.P.Çexovun eyniadlı pyesi əsasında hazırlanmış "Təklif " tamaşasının təqdimatları, autizmlə bağlı "Fərqliliyə qucaq aç" adlı sərgi-satış yarmarkası və konsert proqramı, DOST Könüllülərinin 3 illiyinə həsr olunmuş "Sosial Könüllülər Forumu", Azərbaycan-Yaponiya münasibətlərinin 30 illiyi ilə əlaqədar "True Colors Festival"ı, Badminton Federasiyası ilə əməkdaşlıq çərçivəsində Şən İnklüziv Badminton festivalı keçirilib və bu tədbirlər ictimaiyyət tərəfindən maraqla qarşılanıb. N.Məmmədova dedi ki, hazırda Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illiyi ilə əlaqədar musiqili tədbir keçirməyi planlaşdırırıq və bu sahədə ciddi iş gedir.

Mərkəzlə tanışlığımız bədii oyma otağından başlayır. Xatırladaq ki, burada təlimçilərin əksəriyyəti də fiziki cəhətdən qüsurlu şəxslərdir. Asif Qasımov öz yetirmələrinə ağac üzərində bədii oyma sənətinin sirlərini öyrədir. Bəri başdan qeyd edək ki, otağa girər-girməz, özümüzü sehirli bir aləmə, əsl sənət dünyasına düşmüş kimi hiss etdik. Hətta təəccübümüzü belə gizlədə bilmədik. Burada ağacdan hazırlanmış sənət nümunələri adamı valeh edir. Asif müəllim deyir ki, 9 ildir ağac üzərində bədii oyma sənəti ilə məşğuldur. İlyarımdır ki, burada çalışır. Asif müəllim işindən məmnunluqla danışır. Deyir ki, çox sevinirəm ki, buraya gələn ipə-sapa yatmayan əlillər həm sənət öyrənir, həm də bu müqəddəs ocağı özlərinin ikinci evləri bilirlər. Təlimlər başa çatdıqdan sonra da bizimlə əlaqəni kəsmirlər.

Asif Qasımov hazırda ağac üzərində "Qarabağa gedən yollar" kompozisiyasının üzərində çalışır. Kompozisiyada Şuşanın və qələbəmizin simvolu Xarıbülbül, Ağdam Cümə məsçidi və Zəngilanda yerləşən Gövhər ağa türbəsi öz əksini tapıb. Asif Qasımov əsəri "Heydər Əliyev İli"nə həsr etdiklərini söyləyir. Eyni zamanda iftixarla yetirmələri Elvin Lazımov, Orxan Qurbanov, Rüfət Hüseynov, Ruslan Abışov, Şəms Əhmədova ilə qürur duyduğunu dilə gətirir. Adlarını çəkdiyi benefisiarların sərgisi təşkil olunanda, hər hansı sənət uğuruna imza atanda özünü dünyanın xoşbəxti sanır.

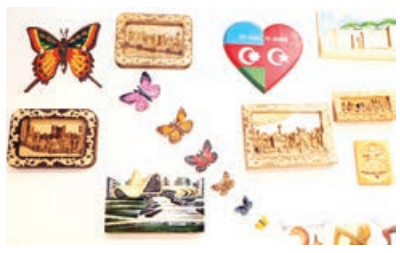

Nigar xanım məlumat verir ki, əlilləri kurslara qəbul edərkən yaradıcılıq imkanlarını öyrənib onlara istiqamət veririk. Bəzən elə olur ki, gələnlərdən kimsə "ixtisas" seçimində yanlışlıq edir. Müsiqi duyumu yaxşı olduğu halda kulinariya ilə məşğul olmaq istədiyini deyir. Bu zaman psixoloqlarımız, təlimçilərimiz onlara öz məsləhətlərini verib daha düzgün istiqamətə yönləndirirlər.

Xalçaçılıq otağındayıq. Təlimçi Ayturan Əliyeva benefisiar Səda Babayeva ilə "Heydər Əliyev İli"nə həsr olunan Quba xalçaçılıq məktəbinə aid Pirələdil xalçasının eskizləri üzərində çalışırlar. Öyrənirik ki, Ayturan xanım benefisiarları ilə birlikdə "Şuşa qalası", "Yuxarı Gövhər ağa məsçidi", "Toy", "Qız qalası", "Əsrin müqaviləsi", "Mənim Azərbaycanım", "Günəş rəngli qız qalası", eləcə də "Nar" kompozisiyasının eskizlərini hazırlayıblar. Eləcə də onların hazırladıqları eskizlər əsasında xalçalar toxunub.

Mərkəzin keramika studiyası da çox maraqlı əl işləri ilə zəngindir. Gözdən əlilliyi olan benefisiarların hazırladığı əl işlərini əsl sənət nümunəsi hesab etmək olar. Təlimçilər Cahan Namazova və Ruhəngiz Bağırova bizə Təranə Əliyevanın işini təqdim edərkən bildirdilər ki, onun görmə qabiliyyəti çox aşağıdır. İşığı güclə hiss edir. Amma o, fitri hissetmə qabiliyyəti ilə əsl möcüzə yaradır. Hüseyn Hüseynovun keramikadan hazırladığı "Neft Daşları" və "Zəfər günü" əl işlərinə heyranlıqla baxmamaq olmur. İki gözdən tam əlil olan Müqəddəs Həmzəzadənin hazırladığı dekorativ güldan olduqca diqqətçəkən və düşündürücüdür. Hər iki gənc fiziki qüsurlu gənclərlə işlədiklərindən məmnunluqlarını ifadə edirlər. Onların fiziki qüsuru var. Hər biri öz dünyası olan üstün zəkalı insanlardır dedilər.

Biz DOST İnklüziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzində olarkən təsviri incəsənət və musiqi otaqları ilə də tanış olduq. Əlillərlə respublikanın tanınmış sənət ustaları Natiq Şirinov, Şəhriyar İmanov, Elnur Mikayılov və gitara ustası, gözdən əlil Fərqan Arifoğlu məşğul olurdular. Bizimlə söhbətində Fərqan dedi ki, çox mötəbər bir tədbirə hazırlaşırlar. Bu konsert, tamaşa əsl hadisə olacaq.

Biz DOST İnklüziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzindən ayrılanda əlillərdən kimsə yanıqlı-yanıqlı "Sarı gəlin"i oxuyurdu. Kamançanın yanıqlı səsdaları altında adamın ürəyini titrədən səs aləmə yayılırdı.

Fiziki qüsuru olmaq dərd deyil. Orada gördüyümüz, söhbət etdiyimiz insanlar bizə həyat sevgisindən, qəlblərinin gözü ilə bu dünyaya baxdıqlarından danışdılar. Ən əsası isə sevməyi bacarmaqdır. Dövlətimiz onlara qayğı göstərdiyi kimi, onlar da bu vətəni sevməyi bacarırlar.

Elşən QƏNİYEV,
İlham BABAYEV (foto),
"Azərbaycan"